

Vědecká konference „Jurist and Manager – JUMAN 04“

Karel Schelle*

Sdružení EVIDA Plzeň, Společnost pro rozvoj vzdělávání a vědy Brno, Česká manažerská asociace Praha, VDI BV Dresden, VŠE v Praze, EU – Podnikovohospodářská fakulta Košice, CESAC – Česko-saské centrum uspořádaly v Praze dne 21. října 2004 vědeckou konferenci zaměřenou na problémy znalosti a využití práva v manažerské práci.

Cílem konference bylo vyjasnit a zřehlednit situaci v uplatnění právních znalostí a vědomostí v manažerské praxi. Přinést, předat a při osobních jednáních porovnat zkušenosti s využitím právních znalostí a metod v reálných podmínkách konkrétních podniků. Ukázat nové postupy využití a respektování práva při zvyšování efektivnosti řízení a výkonnosti firem. Upo-

zornit na nové směry vývoje právní praxe i prostředků efektivní právní podpory manažerské práce. Účinně přispět k mezioborovému informování a výchově. Umožnit osobní setkání a výměnu zkušeností právníků, manažerů, učitelů i odborníků dalších oblastí.

Jednací rámec konference byl zaměřen těmito směry:

- Vztah práva a managementu. Právní znalosti pro manažerskou praxi.
- Management a právo v podnikatelském prostředí. Etika. Firemní kultura.
- Úloha a znalosti právních disciplín na (vysokých) školách – i neprávnických.

* Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., Katedra dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

- Využití moderních metod a prostředků právní informatiky v manažérské praxi.

Vědecká konference byla určena zejména pro manažery a jejich spolupracovníky, kteří se potřebují orientovat v právní problematice, jež je nezbytná pro správné a úspěšné vykonávání řídicí práce, statutáry a volené orgány nejrozličnějších podnikatelských a společenských institucí, kteří musí dobrou právní orientací předcházet chybám v rozhodování, právníky, kteří poskytují služby manažérům a potřebují zlepšit komunikaci, učitele VŠ na právnických a také neprávnických školách, vyučující studenty právních a manažérských oborů (s cílem provázat znalostní úroveň), studenty a doktorandy právního a manažérského zaměření, odbornou veřejnost, která chápe narůstající potřebu právního vzdělání a obchodníky, konzultanty, poradce, jichž se dotýká změna související s EU.

V úvodním vystoupení **RNDr. Antonín Müller, CSc.** (Univerzita obrany v Brně) přednesl referát na téma „*Právní aspekty regulace složení pedagogického sboru vysokých škol*“. V referátu ukázal nutnost dobré znalosti právního rámce, v němž se management vysoké školy může při přijímání svých rozhodování pohybovat, současně s provázaností s konkrétními odbornými řídicími mechanismy, jež management používá. Tato problematika byla demonstrována na příkladu řízení průběhu kariéry pedagogů vysokých škol, jehož cílem je dosáhnout optimálního složení jejich pedagogického sboru.

Poté se **ing. Milan Brejcha** (Sdružení EVIDA Plzeň) v referátu „*Právní a projektové aspekty fúzování*“ zabýval některými aplikačními zkušenostmi ze spojování právnických subjektů. Fúzování je považováno za jeden z vrcholných manažérských úkolů, k jehož úspěšnému završení je třeba mít a využít řadu znalostí a dovedností. Právní požadavky na postup a realizaci fúze jsou v zákoně dosti přesně stanoveny. To někdy svádí k domněnce, že dodržení regulí je rutinní záležitost. Zkušenost naopak ukazuje, že do procesu spojování vstupuje velmi mnoho faktorů, z nichž značná část je měkkých. I když jsou spojovány právní subjekty, jejich reprezentanty i „součástmi“ jsou lidé, kterých se fúze často zásadně (až existenčně) týká. Právě proto jde o náročnou úlohu manažérskou. Aby se naplnily zákonné požadavky a současně nezanedbaly některé z klíčových vlivů na proces fúze, je nutno při řízení fúze použít prostředky a metody řízení projektů. Některé z časových termínů fúze totiž není možno libovolně posouvat bez závažných následků. Od těchto zásadních milníků je pak třeba velmi zodpovědně odvodit ostatní klíčové uzly celého postupu. Právní a projektová stránka jsou proto mimořádně pevně provázány a manažéři za fúzi zodpovědní si toho musí být vědomi, musí tuto skutečnost s profesionálními znalostmi respektovat a aplikovat. Je také zmíněna poměrně opomíjená ale (jak se prokázalo) zcela zásadní otázka náročné poprojektové fáze, kdy po

právním spojení fúzujících subjektů má (musí) dojít ještě k propojení kulturnímu. Vytvoření společné kultury jednotného právního subjektu musí být také součástí projektu fúze, i když z hlediska právního již zde žádné požadavky kladeny nejsou.

Ing. Dagmar Palatová a ing. Eva Tomášková (Právníká fakulta Masarykovy univerzity Brně) se ve svém příspěvku zabývaly vztahem etiky a podnikání. Nejprve definovaly pojem etika. Pozornost dále byla věnována vlivu společnosti (vnějšího prostředí) na etické chování podniku s přihlédnutím k pozitivům a negativům nadnárodních korporací působících v České republice. Byla také zmíněna důležitost vytvoření vlastních etických kodexů podniků a vliv etiky na firemní kulturu. Z referátu vyplynulo upozornění na s etikou související výhody v konkurenčním postavení podniků. V závěru pak byly shrnuty ty konkurenční výhody, jež podnikům etické chování přináší.

Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc. ve spoluautorství s **JUDr. Ilonou Schelleovou, Dr.** (Právníká fakulta Masarykovy univerzity v Brně) pojednal o „*Právní znalosti pro manažérskou praxi*“. V referátu byly nastíněny potřeby právních znalostí pro manažera. Postupně se referující věnovali jednotlivým právním disciplínám s poukazem na nutnost znalostí pro manažérskou obec. Samostatná pozornost byla věnována právní službě pro manažery. Referenti se rovněž pokusili vyhodnotit současnou úroveň právní kultury u manažerů s poukazem na možnosti jejího zlepšení.

JUDr. Jindřiška Šedová, CSc. (Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity v Brně) se ve svém referátu zaměřila na právní a ekonomické aspekty rozvoje kapitálového trhu ČR. V příspěvku se zabývala hodnocením rozvinutosti českého kapitálového trhu. Popsala základní charakteristiky tohoto trhu, vymezila jeho nejzávažnější omezení a z něho plynoucí rizika. Poukázala na nezbytnost celé řady opatření, jimiž lze zvrátit negativní tendence dosavadního rozvoje českého kapitálového trhu. Důraz položila především na zvýšenou podporu ze strany státu a na potřebu zavedení standardních pravidel fungování kapitálového trhu zavedených na vyspělých kapitálových trzích.

JUDr. Dana Zapletalová (Provozně ekonomická fakulta MZLU v Brně) ve svém příspěvku provedla exkurz do poznatků a praktických zkušeností z výuky práva na neprávní vysoké škole. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně má v tomto směru poměrně dlouhou tradici, avšak požadavky na obsah a šíři výuky právních disciplín se v posledních letech výrazně změnil. Každý z četných studijních oborů vyžaduje speciálně sestavený výukový program tak, aby výuka práva nebyla pouhým doplňkem studijních předmětů, ale aby byla zharmonizována s ostatními vědními disciplínami a přispěla tak ke zvýšení kvality profilu absolventa. Skutečnost, že činnost manažera představuje z velké části práci s lidskými faktory, nezbytně vyvolává nutnost znalosti práva jako regulátora lidského chování. Tomu odpovídá i zatím nejširší

rozsah výuky právních disciplín, který je na univerzitě zařazen pro studijní obor manažersko-ekonomický.

Prof. ing. Ivan Vágner, CSc., MBA (Právníká fakulta Masarykovy univerzity v Brně) se ve svém vystoupení zabýval problematikou dokumentace formální organizační struktury z několika hledisek. Přinesl rámcový přehled (soupis) v praxi užívaných dokumentů. Popsal základní normativní akty a dokumenty, které jsou v organizacích využívány. Uvedl způsob grafického vyjádření vztahů v organizační jednotce existujících (organigram, postupové grafy, Hijmansův diagram). A konečně se zabýval požadavky, které jsou na organizační dokumentaci kladeny, zvláště pak těmi, které vznikají nově v důsledku rychle se měnícího okolního podnikatelského prostředí.

Kromě přednesených referátů budou do sborníku zařazeny ještě další příspěvky, které na konferenci z různých důvodů nemohly být předneseny. Zejména to jsou doc. JUDr. Petr Havlan, CSc. (Práv-

nická fakulta Masarykovy univerzity v Brně) „Právní problémy právnických osob v působnosti obcí a krajů z pohledu manažera“; doc. PhDr. Helena Janotová, CSc. (Fakulta PEDaS Žilinské univerzity) „Právo a etika – důležité regulátory správania v manažerskej praxi“; doc. JUDr. Karel Marek, CSc. (Právníká fakulta Masarykovy univerzity v Brně) „Prameny a pravidla obchodního práva“; Mgr. Pavel Salák, jr. (Právníká fakulta Masarykova univerzita v Brně) „Některé aspekty řešení krizových situací za pomoci Armády ČR“; RNDr. et JUDr. Vladimír Šmíd, CSc. (Masarykova univerzita v Brně) „SPAM – Stálá Pohroma A Mor?“; JUDr. Renata Veselá, Ph.D. (Právníká fakulta Masarykovy univerzity v Brně) „Výuka a znalosti právních disciplín na vysokých školách neprávníckého charakteru“.

Organizátoři konference doufají, že se touto úspěšnou akcí založila tradice, které vyvolá permanentní diskusi o vztahu práva – ekonomie – managementu.